

Erika Joonas
Setomaa Vallavalitsus

Teie 28.09.2020 nr 7-5/2017

Meie 11.11.2020 nr 7-15/19/6070-5

Ettepanekud Setomaa valla üldplaneeringu
lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise
hindamise väljatöötamise kavatsuse kohta

Austatud proua Joonas

Teavitasite oma 28.09.2020 kirjaga nr 7-5/2017 Keskkonnaministeeriumit Setomaa valla üldplaneeringu lähteseisukohtade ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu avalikust väljapanekust, mis toimub ajavahemikus 12. oktoober kuni 11. november 2020.

Setomaa valla üldplaneering ja keskkonnamõju strateegiline hindamine algatati Setomaa Vallavolikogu 27.09.2018 otsusega nr 41. Planeering hõlmab kogu Setomaa valla territooriumi suurusega 463,2 km². Üldplaneeringuga määratakse valla ruumilised arengusuunad, üldised ehitustingimused, detailplaneeringu koostamise kohustusega alad, tiheasustusalad, reeglid väärtuslike alade säilitamiseks jm vajalikud põhimõtted arengu kujundamiseks.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) eesmärk on valla arenguga kaasneda võivate majanduslike-, sotsiaalsete- ja kultuuriliste mõjude hindamine looduskeskkonnale, inimese tervisele ja heaolule ning ebasoodsat mõju leevendavate meetmete väljapakkumine.

Olles tutvunud Keskkonnaministeeriumile saadetud materjalidega juhime tähelepanu järgnevale:

Setomaa valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande lisas 2 (Eeldatavalt mõjutatava keskkonna kirjeldus) peatükis 12.1.1. *Taimestik* (lk 79) on metsade osas kirjas, et “*Suurema osa valla metsadest moodustavad majandusmetsad*”. Soovitame sõnastada selle “*Suurem osa valla metsadest on tulundusmetsad, kus majandamise piirangud ning lubatavad tegevused on reguleeritud metsaseadusega*”. Mõiste “*majandusmets*” ei ole kasutusel metsaseaduses (MS) ning Eesti keele seletav sõnaraamat annab antud sõna selgituseks “*tarbe- ja küttepuuid tootmiseks kasutatav mets*”, mis meie hinnangul jätab põhjendamatult ühekülgse mulje. Tulundusmetsades kehtivad samuti erinevad piirangud selleks, et tagatud oleks nende säästlik majandamine selliselt, et säilinud oleks elustiku mitmekesisus, metsa tootlikkus, uuenemisvõime ja elujõulisus ning ökoloogilisi, majanduslikke, sotsiaalseid ja kultuurilisi vajadusi rahuldava mitmekülgse metsakasutuse võimalus (MS § 2 lg 2). Samuti soovitame täpsuse huvides lisada lõiku vastavad numbrilised näitajad – kui palju on Setomaa vallas metsamaad, kus rakendatakse täiendavaid looduskaitselisi piiranguid või meetmeid ning kui palju on metsamaad, kus piirangud sätestab metsaseadus (tulundusmetsad).

Lähteseisukohad peatükis 2. *Üldplaneeringuga lahendatavad ülesanded* (lk 3) on tabelis struktureeritud teemad lähtuvalt planeerimisseaduse (PlanS) § 75 lg 1. Punkt 10 all (rõhevõrgustik)

on ülesannetena kirjas, et „kaalutakse raielangi suuruse määramist/piiramist ning raieliikide määramist alevike lähialadel ja kuurortpiirkonnas puhkealade säilitamise eesmärgil”. Juhime tähelepanu, et asula või ehitise kaitseks metsamajanduslike piirangute seadmine on reguleeritud PlanS § 75 lg 1 p 21. Samuti on puhke- ja virgestusalade asukoha ja nendest tekkivate kitsenduste määramine reguleeritud PlanS § 75 lg 1 p 20 kaudu. Seetõttu tuleks see lauseosa punkt 10 alt kustutada. Samuti juhime Teie tähelepanu sellele, et kehtiva metsaseaduse (MS § 23¹) alusel saab planeerimisseaduses (PlanS § 75 lg 1 p 21) kirjeldatud asula või ehitise kaitseks seatavaid piiranguid kehtestada üksnes kokkuleppel maaomanikuga. See tähendab, et vastavad kokkulepped tuleb sõlmida vastuvõtmisele eelneva planeeringu koostamise perioodi jooksul, sest vastuvõtmisega kinnitab kohaliku omavalitsuse volikogu, et üldplaneering vastab õigusaktidele (PlanS § 86 lg 2). Kokkulepete puudumisel on üldplaneering aga vastuolus metsaseadusega.

Oleme seisukohal, et nii arusaadavuse kui ka rakendatavuse aspektist tulenevalt peavad siduvad ja kohustuslikud kasutustingimused või piirangud olema põhjendatud, kaalutletud ning sõnastatud selgelt ja üheselt arusaadavalt. Lisaks soovime rõhutada, et kasutustingimuste ja kitsenduste või piirangute seadmisel tuleb KSH aruande eelnõus käsitleda seatavatest tingimusest ja kitsendustest tulenevaid mõjusid keskkonnale, inimese tervisele ja heaolule, kultuuripärandile ning varale (KeHJS § 2¹).

Juhime tähelepanu, et KSH aruanne peab KeHJS § 40 lg 4 punkti 7 kohaselt sisaldama teavet sh piiriülese keskkonnamõju kohta. Setomaa valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise väljatöötamise kavatsuses on toodud, et üldplaneeringu elluviimisega eeldatavalt piiriülest keskkonnamõju ei kaasne. Palume ka KSH aruannet täiendada, kas teemaplaneeringu elluviimisega esineb piiriülest keskkonnamõju.

PlanS § 75 lõike 1 punkti 20 kohaselt on üldplaneeringu ülesanne puhke- ja virgestusalade asukoha ja nendest tekkivate kitsenduste määramine. Palume üldplaneeringus välja tuua avalikult kasutatavad sotsiaalse suunitlusega maa-alad, mida kohalik omavalitsus vajab oma seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks.

Lisaks eeltoodule palume Setomaa valla üldplaneeringu koostamisel arvestada, et planeeringust huvitatud isikuna tuleb ka riiki käsitleda võrdselt kõigi teiste maaomanikega ning kohaliku omavalitsuse ega ühegi teise maaomaniku huve ei tohi ilma põhjendatud ja kaalutletud vajaduseta eelistada riigi huvidele, sh näiteks maakasutuse juhtotstarbe ning põhiliste tehnovõrkude trasside ja tehnorajatiste asukohtade määramisel. Nimetatud põhimõte kehtib ka reformimata maade suhtes, mis MaaRS § 31 lõike 2 tähenduses on samuti riigi omandis.

Palume hoida Keskkonnaministeeriumit kursis üldplaneeringu ja KSH koostamise edasise menetlusega ning esitada üldplaneering enne selle vastuvõtmist ka Keskkonnaministeeriumile.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Meelis Münt
kantsler

Külli Kell, 626 2995, kulli.kell@envir.ee
Priit Põllumäe, 626 0749, priit.pollumae@envir.ee
Kärt Saluri, 626 0742, kart.saluri@envir.ee

KESKKONNAAMET

Raul Kudre
Setomaa Vallavalitsus
vald@setomaa.ee

Teie 28.09.2020 nr 7-5/2017

Meie 11.11.2020 nr 6-5/20/16301-2

Ettepanekud Setomaa valla üldplaneeringu eskiislahenduse ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu kohta

Edastasite teate Setomaa valla üldplaneeringu eskiislahenduse ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu avaliku väljapaneku osas ning palute esitada ettepanekud hiljemalt 12.11.2020. Keskkonnaamet esitab märkused ja ettepanekud dokumentide täiendamiseks, lähtudes oma pädevusvaldkonnast, Setomaa valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi *KSH aruande eelnõu*), Setomaa valla üldplaneeringu (edaspidi *üldplaneering*), Lisa 2 „Ülevaade vallast Setomaa valla üldplaneering“ (edaspidi *lisa 2*) ning üldplaneeringu jooniste kohta.

Vesi

KSH aruande eelnõu peatükis 7.15.3 „Mõju veekasutusele“ tabeli 34 pealkiri on „*Setomaa vallale kinnitatud põhjaveevaru, tegelik veevõtt ning kasutamises olev vaba põhjaveekogus. Allikas: Keskkonnaministeeriumi veebileht*“, kuid tabel kajastab ainult kinnitatud põhjaveevaru. Tabelile järgnev järeldus: „*Eeltoodust on näha, et Setomaa vallas ei ole piisavad põhjavee varud tagatud, ning see võib valla arenguperspektiivi muuta ebakindlaks*“, on arusaamatu ja seda tuleb täpsustada.

Peatükis 7.5.2 on märgitud, et „*Setomaa vallas ei ole põhjaveemaardlaid arvele võetud*“. Täpsustame, et Keskkonnaministri 06.04.2006 käskkirjaga nr 401 on Setomaa vallas kinnitatud kuni 2027.aastani Värskas põhjaveemaardlas Värskas puurkaev nr 5 (400 m³/d) ja Värskas puurkaev nr 7 (140 m³/d) mineraalvee põhjaveevardud. Täpsustame, et joogiveevardusid ei ole Setomaa vallas kehtestatud.

Peatükis 7.15.3 „Mõju veevarustusele“ toodu ning Lisa 2 peatükk 5.3.1 „Veevarustus“ on sisuliselt dubleerivad, kuigi peatüki alguse andmed on erinevad (nt ühes dokumendis viidatakse, et Keskkonnaregistri andmete kohaselt on Setomaa valla territooriumil registreeritud kokku 158 kaevu, sh 141 puurkaevu olmevee saamiseks; teises dokumendis, et keskkonnaregistri andmetel (seisuga oktoober 2019) on Setomaa valla territooriumil registreeritud kokku 151 puurkaevu, sh 136 puurkaevu olmevee saamiseks) jne. Keskkonnaamet palub andmed mõlema dokumendi ulatuses täpsustada.

Lisaks täpsustame, et peatüki 7.15.3 esimeses lõigus loetletakse ja võrreldakse EELIS ja VEKA andmeid puurkaevude osas. Märkime, et VEKAst on võimalik leida EELISes olevat **veevaldkonna avalikku infot**. Kõikide Setomaa vallas olevate puurkaevude üleslugemine KSH aruandes ei ole vajalik ning samasisulise info esitamine kahes üldplaneeringu dokumendis ei ole mõttekas.

Tabel 32 osas täpsustame, et Mikitamäe (10994) suurkaevust vee erikasutuse korras ühisveevärgi tarbeks enam vett ei võeta.

Peatükis 9.1.14 „Meetmed veevarustuse ja kanalisatsiooni arendamiseks“, teises alapunktis on ettenähtud meede „Setomaa vallale tuleks määrata ja kinnitada valla perspektiive arvestav põhjaveevaru“, Keskkonnaamet juhib tähelepanu, et põhjaveevarude hindamine ja kinnitamine toimub ainult suuremahulise veevõtu (üle 500 m³/d) korral. Setomaa valla ühisveevärgi veehaarete veevõtt ei ole nii suur. **Seega palume KSH aruandes täpsemalt analüüsida ja hinnata, kui suur on tegelik põhjavee kasutus ja vajalik perspektiive arvestav põhjaveevaru.**

Täpsustada tuleb ka millised on alasse jäävate veekogumite eesmärgid, sh keskkonnaeesmärgid ja meetmeprogrammis ettenähtud meetmed lähtudes veemajanduskavast¹? Kas veekogumite kasutus tagab eesmärkide täitmise ja nende säilimise?

Juhime tähelepanu peatükis 7.6 „Mõju pinnaveele“ on peatüki teises lõigus nimetatud, millest tuleb lähtuda tegevuste kavandamisel „sh peaausjalikult Jõgeva maakonnaplaneeringust.“ Palume viide parandada.

Välisõhk

KSH aruande eelnõu peatükis 7.14.3. „Mõju välisõhu seisundile“ alalõigus „tootmistevõtmise mõju“ märgitakse: „Paljudele keskkonnahäiringutele laieneb ka talumiskohustus, nt lähtuvalt piirkonna eripärast“. Üldplaneeringu peatükkidest 3.8.2 „Äri maa-ala ja tootmise maa-ala“ ja 6.4 „Müra ja välisõhk“ tingimuste alt ei leia täpsustusi, milliseid keskkonnahäiringuid tuleb taluda nt tootmistevõtmise kavandamisel või müratekitavate ja lõhnahäiringuid põhjustavate kavandatavate tegevuste korral. **Seega tuleb täpsustada milliseid piirkonna eripärast lähtuvaid tootmistevõtmisest tulenevaid keskkonnahäiringuid on KSH aruandes mõeldud, millele laieneb talumiskohustus.**

Maavarad

Üldplaneeringu peatüki 3.8.9 „Mäetööstuse maa-ala“ tingimuste all märgitakse: „Uue karjääri rajamine ei ole soovituslik elamu-, puhke- ja ühiskondliku objekti ning potentsiaalse turismipiirkonna lähedusse“. KSH aruandes peatükis 7.7 „Mõju maavaradele ja maardlatele“ märgitakse ühe tingimusena: „Linnalise asustuse alal peab säilima kvaliteetne elukeskkond ka siis, kui kaevandatakse“. Palume KSH aruandes ning üldplaneeringus täpsustada, mida tähendab antud kontekstis tingimus „lähedusse“, **palume keskkonnamõju analüüs ja hinnang lisada KSH aruandesse.** Kuna Setomaa vallas ei asu palju maardlaid, siis palume lisada ka vastav analüüs, et milliste maardlate lähedusse tuleks eelnimetatud objektide rajamine potentsiaalselt kõne alla ja kui kaugele sel juhul peaks uus karjäär jääma, et tingimus „lähedus“ oleks tagatud. Laiemalt palume KSH aruandes lisaks analüüsida millised on reaalselt konfliktid alad ja need välja tuua, nt millised on maardlad, mis asuvad väärtuslikel põllumajandusmaadel, väärtuslikel maastikel ja roheline võrgustiku aladel jne.

Müra

Peatükis 7.14.3. „Mõju välisõhu seisundile“ alalõigus „Tööstuse mõju“ märgitakse „Kohalikest elanikest on laekunud kaebusi Marinova dolokivi karjääride (asukohaga Marinova külas) kohta seoses lõhkamiste ja purustustöödega kaasneva müraga (karjääridele lähemad elamud asuvad nendest ca 150 m ja 350 m kaugusel)“. KSH aruandest aga ei selgu, kas kavandatavad müra normtasemed² on saavutatavad Marinova külas ja mujal Setomaa vallas? Kui pole, kas on vaja maad reserveerida (nt müratõkkeks, müravalliks) eesmärkide saavutamiseks? **KSH aruandes**

¹ Vabariigi Valitsuse 07.01.2016 protokollilise otsusega kinnitati Ida-Eesti vesikonna veemajanduskavad

² vt keskkonnaministri 16.12.2016 määruse nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ Lisa 1

anda hinnang, kas üldplaneeringuga kavandatavad maakasutuse juhtotstarbed on müra mõttes sobilikud?

Looduskaitse

Lisa 2 lk 30 märgitakse: „*Natura 2000 võrgustiku alad on kantud ka ÜP väärtuste ja piirangute joonisele*“ ning lk 34: „*kaitstavate loodusobjektide asukohad kantakse ÜP väärtuste ja piirangute joonisele*“. **Üldplaneeringu joonistele nimetatud alad kantud ei ole, jooniseid tuleb täpsustada.** Üldplaneeringus palume kajastada loodusobjektide ajaline seis (EELIS-e väljavõtte aeg) ning märkida, et andmed võivad olla ajas-ruumis muutuvad. Üldplaneeringus arvestada konkreetsete objektide kaitse-eeskirjade ja neis seatud tingimustega (sh rahvusparkides, maastikukaitsealadel arvestada pärandkultuuriliste, maastikuliste jne väärtustega), kaitstavate loodusobjektide kattuvusega puhke- ja virgestusaladega, külastustaristuga.

I ja II kaitsekategooria liikide kujutamisel üldplaneeringus tuleb arvestada, et LKS § 53 lg 1 kohaselt on I ja II kaitsekategooria liigi isendi täpse elupaiga asukoha avalikustamine massiteabevahendites keelatud, sama põhimõtet Keskkonnaamet rakendab ka planeeringute puhul. Seega on kaks võimalust:

1. Koostada planeeringust kaks versiooni – avalik versioon ja ametkondlikuks kasutuseks mõeldud versioon (esimeses I ja II kaitsekategooria liikide leiukohti ja püsielupaiku (PEP) planeeringujoonistel ei kujutata, teisel kujutatakse);
2. Või kujutada planeeringu avalikus versioonis I, II ja III kaitsekategooria liike ja PEP-e „tsenseeritult“ – näiteks ühe tingimärgiga „kaitstava liigi leiukoht/püsielupaik“ eraldamata kaitsekategooriaid. Põhiprobleemiks on siin ringikujulised I kaitsekategooria liikide PEP-id.

Lk 74 märgitakse: „*pinnaveekogud ja nende kaitsevööndid kantakse ÜP väärtuste ja piirangute joonisele*.“ Joonisele on märgitud ainult ehituskeeluvöönd, kuid puuduvad veekogude veekaitsevööndid ja piiranguvööndid, lisaks puuduvad joonistelt allikad ja nende kaitsevööndid, palume üldplaneeringu jooniseid andmetega täiendada.

Üldplaneeringu peatükis 4.17 „*Kalda ehituskeeluvöönd*“ sätestatakse tingimus: „*Üldplaneeringuga määratud maakasutust teenindavad avalikult kasutatava tehnovõrgu ja – rajatise, silla, tee, pinnavee veehaarde ehitise kavandamine ehituskeeluvööndisse on valla üldplaneeringuga lubatud. Täiendavat detailplaneeringut nende objektide kavandamiseks üldjuhul koostama ei pea, kuid projekteerimistingimuste puhul tuleb rakendada avatud menetlust, et avalikkus oleks kavandatavate objektidega kursis ning neil oleks vajadusel võimalus arvamust avaldada. Vajadusel võib KOV määrata ka DP koostamise kohustuse, juhul kui kavandatava objekti asukoht või iseloom eeldab põhjalikumat kaalumist ning suuremat avalikkuse kaasamist.*“ **Keskkonnaamet palub täpsustada ja üldplaneeringus konkreetsetl ära näidata, kuhu ja milliseid tehnovõrgu ja – rajatise, silla, tee, pinnavee veehaarde ehitisi on kavandatud.**

Palume kalda ehituskeeluvööndi peatükki lisaks täpsustada ehituskeeluvööndi metsamaa erisuse LKS § 38 lg 2 ning tiheasustusalala erisuse LKS § 38 lg 1 p 3 osas. Metsamaa erisust planeeringu joonistel graafiliselt pigem mitte kujutada (ajaliselt liialt muutuv, küll aga on otstarbekas lisada see märkusena).

KSH aruande eelnõu seitsmendas peatükis antakse hinnangud kavandatava tegevusega kaasneva keskkonnamõju kohta, ehituskeeluvööndi vähendamine on käsitletud peatükis 7.6.1 „*Ehituskeeluvööndi vähendamine*“ peatükis märgitakse: „*ÜP-ga kavandatakse ehituskeeluvööndi ulatuse muutmist mitmes asukohas siseveekogudel, et ühtlustada ehituskeelujoont ning võimaldada ja elavdada nendes piirkondades atraktiivse elu-, ettevõtlus- ja puhkekeskkonna loomist*“. Peatükis on refereeritud ja viidatud õigusaktidele, kuid sisulist

analüüsi ja keskkonnamõju hinnanguid ehituskeeluvööndi vähendamise osas esitatud ei ole. **Palume üldplaneeringuga kavandatava ehituskeeluvööndi vähendamisega kaasneva keskkonnamõju hinnangute ja analüüsidega peatükki täiendada.**

KSH aruande eelnõu peatükis 6 „Võimaliku mõju hindamine Natura 2000 võrgustiku aladele“ on kajastatud: „*Mõju Lüübnitsa hoiualale- Lubjavaesel mullal liigirikkad niidud (6270*) Lüübnitsa külas kaob elupaigatüübiga kattuv alal elamumaa juhtotstarve, mille mõju on positiivne. Beresje külas kavandatakse elupaigatüübi alal väikesel pindalal ühiskondliku hoone maa-ala juhtotstarvet. Negatiivsete mõjude ja elupaigatüübi kao ära hoidmiseks tuleb vältida ehitamist elupaigatüübi alal. Elupaigatüübi alal ja naabruses puuduvad muud planeeringuga kavandatavad tegevused ning muutused maakasutuses.*“ **Keskkonnaamet täpsustab, et elupaigatüübile ehitamine ei ole lubatud tegevus.**

Sadamad

KSH aruande eelnõu peatükis 7.15.2. „Sadamad ja lautrikohad“ märgitakse: „*Konkreetsed asukohti uute (väike)sadamate, lautrikohtade ja slippide jaoks ÜP-ga planeeritud ei ole.*“ Üldplaneeringu seletuskirja peatükis 5.1.8 „Veeskamiskoht ja veeliiklusrajatis“ märgitakse: „*Olemasolevad ja perspektiivsed väikesadamad, slipid ning lautrikohad on kajastatud kaardil näidatud asukohtades.*“ Tehnilise taristu joonisel on eraldi välja toodud lautrikoha, slipi, perspektiivse väikesadama, väikesadama asukohad. Keskkonnaamet juhib tähelepanu, et KSH aruande eelnõu ei ole üldplaneeringuga kooskõlas **ning KSH aruandes kavandatavate sadamate keskkonnamõju hinnangud esitada.** Lisaks juhime tähelepanu, et sadamate planeerimisel on vajalik piisava detailsusega üldplaneering. Uute hoonete ja rajatiste (muul, kai, slipp jne) ehitamise keeld ei laiene kehtestatud üldplaneeringuga kavandatud sadamaehitisele. Nimetatud erandi rakendamiseks peavad konkreetsed sadamaehitised olema üldplaneeringus (joonisel-skeemidel ja seletuskirjas) kajastatud täpsusastmes, mis võimaldaks hinnata kavandatava sadamaehitise iseloomu (mis tüüpi või mastaabi sadamaehitisega on tegu), kasutuskooormust ja keskkonnakoormust (sh mõju ranna ja kalda kaitse eesmärkidele), nt muuli puhul orienteeruv pikkus, statsionaarse kai puhul orienteeruv silduvate aluste hulk jne. **Kui üldplaneeringus sadamaehitisi piisava täpsusega ei käsitleta, on uute sadamaehitiste rajamiseks vajalik detailplaneering.**

Mets

Üldplaneeringu peatükis 3.8.4. „Puhke ja looduslik maa-ala“ on määratud tingimus: „*Tagada kõrghaljastuse või metsa säilimine võimalikult suures mahus*“. Seda üldsõnalist tingimust tuleb täpsustada. Sellisel kujul tingimust ei ole kuidagi võimalik hiljem ellu rakendada.

Üldplaneeringu joonistel eksplikatsiooni tingmärkide värvi järgi on keeruline aru saada millised alad kuuluvad puhke ja looduslike maa-alade alla (erinevat tooni rohelist on palju).

Üldplaneeringu peatükis 4.18. „Mets“ on seatud tingimused Värskas aleviku puhkemetsadele: „*Raieloa väljastamisel küsida täiendavalt kohaliku omavalitsuse arvamust. Metsa majandamise planeerimine toimub selles piirkonnas koostöös omavalitsusega metsamajandamise kava alusel, et tagada metsa säilimine ning kaitsefunktsiooni toimimine*“. Üldplaneeringule lisatud joonistelt ei selgu millised täpselt on Värskas aleviku puhkemetsad, mis vajavad eelnevalt kohaliku omavalitsuse kooskõlastust. **Juhime tähelepanu, et alad kus seatakse sellised tingimused, peavad olema selgelt kaardilt tuvastatavad ja need kaardid peavad olema digitaalsel kujul.** Vastasel juhul ei ole neid tingimusi hiljem võimalik järgida.

Samas, teine tingimus: „*Metsamajandamise tegevuste läbi viimisel arvestada ning tagada selle piirkonna metsade kasutamine puhke-, marja- ja seenekorjamise tegevuste jaoks.*“. **Keskkonnaamet märgib, et tingimused, kuidas seda tagatakse, peavad olema täpselt ja selgelt sõnastatud.**

Üldplaneeringu peatükis 4.12. „Rohevõrgustik“ sätestatakse, et „Metsamaa raadamine rohevõrgustiku alal ei ole üldjuhul lubatud. Erandid on lubatud kaalutlusotsusena, nt tehnilise taristu objekti või karjääri kavandamisel, olemasolevate objektide (maaparandussüsteem, elektriliinid jm) hooldamisel, põllumaadel jm vajalikul juhul. Juhul kui kavandatakse uut objekti, mille rajamine eeldab raadamist ning maa sihtotstarbe muutmist, tuleb selle objekti kavandamiseks koostada detailplaneering või ehitusprojekt (va karjääri kavandamisel). Muudatuste kavandamisel tuleb täiendavalt koostada eksperthinnang koos leevendavate tingimuste määramisega, tagamaks rohe- võrgustiku sidususe säilimine“

Keskkonnaamet täpsustab, et raadamist on vaja teha maaparandussüsteemide ja teede hooldamisel või rekonstrueerimisel, samuti elektriliinide hooldamisel ja laiendamisel, ajutiselt kasutusest välja jäänud põllumaa taas põllumaana kasutusele võtmisel. Kui põllumaa on ajutiselt kasutusest väljas ja vahepeal on alale kasvanud metsa tunnustele vastav puittaimestik, siis selle likvideerimiseks tuleb metsa raadata.

Juhime tähelepanu, et raadamiseks väljastab metsaseaduse alusel loa Keskkonnaamet ning sellisel kujul üldplaneeringu sõnastus tekitab arusaamatust, kes ja mis alusel kaalub raadamiseks loa väljastamist ning mida tuleb kaalumisel arvesse võtta.

Jäätmed

KSH aruande eelnõu peatükis 7.17 on märgitud, et puuduvad võimalused klaaspakendi kogumiseks. Täpsustame, et puuduvad võimalused klaaspakendi **eraldi** kogumiseks.

Samas peatükis palume kajastada Setomaa vallas asuvaid suletud prügilaid, et ajalooline info nende kohta säiliks. Palume hinnata, milline on nende keskkonnamõju ning lisada need üldplaneeringu joonisele. Arvestada ka Värska Sanatooriumi kasutatud ravimuda kompostimisvõimalustega ning hinnata keskkonnahäiringuid.

Lisame, et üldplaneeringu koostamisel tuleb võtta arvesse riigi jäätmekavaga 2014-2020 seatud eesmärgid, dokumentidest see ei selgu, et oleks arvestatud.

Kokkuvõtteks märgime, et eeltoodu alusel tuleb üldplaneeringu seletuskiri, KSH aruande eelnõu, lisa 2 ning joonised omavahel kooskõlla viia. KSH aruande eelnõust leiab enamasti vaid viiteid õigusaktidele ja nende refereeringud, kui aga üldplaneeringuga tehakse põhimõtteline otsus (nt sadamate paiknemine, ehituskeeluvööndi vähendamine jne), tuleb olulised asjaolud välja selgitada. Seetõttu tuleb asjakohased sisulised hinnangud KSH aruandesse lisada, sh keskkonnamõju analüüsid ja hinnangud looduskeskkonnale, inimese tervisele ja heaolule. Üldplaneeringu seletuskirjas esitatud ebamääraseid tingimusi tuleb täpsustada, et neid oleks võimalik hiljem järgida looduskasutuse valdkonna, metsateatiste ja keskkonnalubade menetluses.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Helen Manguse

keskkonnakasutuse juhtivspetsialist

Lõuna regioon

Siret Punnisk 799 0913

siret.punnisk@keskkonnaamet.ee

MAA-AMET

Raul Kudre
vallavanem
Setomaa Vallavalitsus
vald@setomaa.ee

Teie 17.11.2020 nr 7-5/2463
30.11.2020 nr 7-5/2558

Meie 03.12.2020 nr 6-3/20/16896-2

**Setomaa valla üldplaneeringu
eskiislahenduse ja keskkonnamõju
strateegilise hindamise aruande eelnõu
avalik väljapanek**

Austatud Raul Kudre

Teavitasite 17.11.2020 kirjaga nr 7-5/2463 Maa-ametit Setomaa valla üldplaneeringu eskiislahenduse ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi KSH) aruande eelnõu avaliku väljapaneku toimumisest ajavahemikul 12.oktoober kuni 11.november 2020. Kaaskirjas lisasite, et avalikustamise lõppedes selgus, et Maa-ametile jäi vastav teade varasemalt edastamata ning palusite ettepanekud esitada esimesel võimalusel. Materjalidega oli võimalik tutvuda Setomaa valla veebilehe aadressil: <https://setomaa.kovtp.ee/uldplaneering>. 30.11.2020 kirjaga nr 7-5/2558 teavitasite Maa-ametit Setomaa valla üldplaneeringu eskiislahenduse avalikest aruteludest ning lisasite, et kõik avaliku väljapaneku jooksul esitatud ettepanekud ja valla seisukohad on lisatud koostöötabelisse, mis on avaldatud valla veebilehel alates 1. detsembrist 2020. Märkime, et Maa-ameti vastust koostöötabelis ei ole, kuna Maa-amet esitab oma seisukohad alles käesoleva kirjaga. Maa-amet, tutvunud edastatud materjalidega, märgib järgmist.

Setomaa valla üldplaneering ja KSH algatati Setomaa Vallavolikogu 27.09.2018 nr otsusega nr 41. Üldplaneeringuga määratakse valla ruumilised arengusuunad, üldised ehitustingimused, detailplaneeringu koostamise kohustusega alad, tiheasustusalad, reeglid väärtuslike alade säilitamiseks jm vajalikud põhimõtted arengu kujundamiseks.

Planeerimiseseaduse (edaspidi PlanS) § 76 lõike 1 kohaselt koostatakse üldplaneering koostöös valitsusasutustega, kelle valitsemisalas olevaid küsimusi üldplaneering käsitleb ja planeeringualaga piirnevate kohaliku omavalitsuse üksustega. PlanS § 85 lõike 1 kohaselt esitatakse üldplaneering ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõu kooskõlastamiseks kõnealuse seaduse § 76 lõikes 1 nimetatud asutustele. Maapõueseaduse (edaspidi MaaPS) § 15 lõike 7 kohaselt, kui planeeritaval maa-alal asub maardla või selle osa, kooskõlastatakse üldplaneering PlanS sätestatud korras Keskkonnaministeeriumi või valdkonna eest vastutava ministri volitatud asutusega. Keskkonnaminister on oma 05.03.2019 käskkirjaga nr 1-2/19/198 andnud Maa-ametile volituse kooskõlastada üldplaneeringuid PlanS sätestatud korras, kui planeeritav maa-ala asub keskkonnaregistri maardlate nimistus oleval maardlal või selle osal.

MaaPS § 14 lõike 2 kohaselt võib ministri volitatud asutus lubada maapõue seisundit ja kasutamist mõjutavat tegevust üksnes juhul, kui kavandatav tegevus ei halvenda maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda või halvendab maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid tegevus ei ole püsiva iseloomuga või halvendab maavara kaevandamisväärsena säilimise või maavarale juurdepääsu olemasolevat olukorda, kuid tegemist on ülekaaluka avaliku huviga ehitise, sealhulgas tehnovõrgu, rajatise või ehitusseadustiku tähenduses riigikaitse ehitise ehitamisega, mille jaoks ei ole mõistlikku alternatiivset asukohta.

Seisuga 27.11.2020 asuvad Setomaa valla territooriumil osaliselt või täielikult 16 keskkonnaregistri maardlate nimistus arvel olevat maardlat, 3 kehtiva kaevandamisloaga määraldist ning menetluses on 3 kaevandamisloa taotlust. Seletuskirjas ja joonisel *Väärtused ja piirangud* on maardlad kajastatud.

1. Seletuskirja peatükis 3.3. *Detailplaneeringu koostamise kohustus* on detailplaneeringu koostamise kohustuse juhuna märgitud uue äri- või tootmistegevuse kavandamine alale, kus sellist tegevust ette pole nähtud. Lisaks sellele kaasneb tegevusega eeldatavalt oluline ruumimõju, mis ulatub kavandatavast kinnistust väljapoole. Eelhinnangu käigus tuleb anda hinnang olulisele ruumilisele mõjule. Täpsustavalt on märgitud, et vastavad juhud kehtivad kogu valla territooriumile ning oluline ruumiline mõju on mõju, millest tingitult muutuvad eelkõige transpordivood, saasteainete hulk, külastajate hulk, visuaalne mõju, lõhn, müra, tooraine või tööjõu vajadus ehitise kavandatavas asukohas senisega võrreldes oluliselt. Kuna kirjeldatu vastab ka maavara kaevandamisele, siis palume seletuskirjas täpsustada, et MaaPS alusel saadud kaevandamisloa olemasolul detailplaneeringu koostamise kohustus eelpool kirjeldatud juhul puudub. Vastasel juhul on üldplaneering vastuolus MaaPS §-ga 14.
2. Joonise *Tehniline taristu* järgi jäävad matka- ja terviserajad osaliselt ka maardlatele. Seletuskirja peatüki 4.11. *Matka- ja terviserajad* kohaselt on matka- ja terviserajad mõeldud jalutamiseks, sportlikeks tegevusteks jm vabaaja veetmiseks. Samas peatükis on tingimusena toodud, et raja ehitised peavad sobituma ümbritsevasse keskkonda. Palume seletuskirjas täpsustada, et maardlatele jäävatele matka- ja terviseradadele on lubatud ehitusseadustiku mõistes püsivaid ehitisi rajada vaid juhul, kui maavara on antud alal ammendatud või on maardla alale ehitise ehitamisele saadud MaaPS alusel luba.
3. Joonise *Väärtused ja piirangud* kohaselt kattuvad maardlad rohevõrgustiku aladega. Seletuskirja peatükis 4.12. *Rohevõrgustik* on üldiste tingimuste all toodud (tsiteerin): „Rohevõrgustikus paiknevat maakasutuse otstarvet ja üldplaneeringu kohast otstarvet ei ole soovitatav muuta. Juhul kui on vajadus otstarvet muuta, peab kavandatav tegevus sobituma rohevõrgustikku ning selle toimimist mitte kahjustama“ ning „Metsamaa raadamine rohevõrgustiku alal ei ole üldjuhul lubatud. Erandid on lubatud kaalutlusotsusena, nt tehnilise taristu objekti või karjääri kavandamisel, olemasolevate objektide (maaparandussüsteem, elektriliinid jm) hooldamisel, põllumaadel jm vajalikul juhul. Juhul kui kavandatakse uut objekti, mille rajamine eeldab raadamist ning maa sihtotstarbe muutmist, tuleb selle objekti kavandamiseks koostada detailplaneering või ehitusprojekt (va karjääri kavandamisel). Muudatuste kavandamisel tuleb täiendavalt koostada eksperthinnang koos leevendavate tingimuste määramisega, tagamaks rohevõrgustiku sidususe säilimine“. Lisaks on seletuskirja peatükis 3.8.9. *Mäetööstuse maa-ala* ühe tingimusena toodud, et maardlate kasutuselevõtul maavara väljamiseks tuleb võimalusel vältida alasid, mis asuvad väärtuslikel põllumajandusmaadel, väärtuslikel maastikel ja rohevõrgustikus. Juhul, kui nimetatud aladel on kaevandamine majanduslikult otstarbekas, tuleb eelnevalt hinnata kavandatava tegevuse mõju väärtuslikele maastikukomponentidele ning võimalusel säilitada ala väärtused maksimaalselt. Maavaravaru kaevandamise lõppedes tuleb ala korrastada selliselt, et korrastatud ala

sobituks väärtusliku piirkonnaga. Palume seletuskirja täpsustada nii, et rohevõrgustikus asuvatel maardlatega kattuvatel aladel kaevandamise kavandamisel oleks sarnaselt metsa raadamise ja detailplaneeringu koostamise kohustuse erandile seatud erand ka eksperthinnangu koostamisele, kuna rohevõrgustiku toimimise säilimist hindab Keskkonnaamet loa menetluse käigus ja vajadusel algatab keskkonnamõju hindamise. Muudatuste kavandamisel igakordne eksperthinnangu koostamise nõue rohevõrgustikule jäävatel maardlate aladel on dubleeriv ja võib olla asjatult koormav ning seetõttu on nõue vastuolus MaaPS §-ga 14.

4. Joonise *Väärtused ja piirangud* kohaselt asuvad maardlad väärtuslikel maastikel. Seletuskirja peatükis 4.13. *Väärtuslik maastik* on tingimuste all märgitud (tsiteerin): „Ehitiste rajamisel jm maastikupilti mõjutavate tegevuste kavandamisel tuleb arvestada olemasolevate väärtuste säilitamisega aladel, kus traditsiooniline asustusstruktuur või maastikumuster on säilinud ja/või tajutav. Traditsiooniline maastikumuster koosneb erinevatest osadest: hoonete ja asustuse paiknemine, kõlvikute jaotus, paiknemine ja suurus, külade struktuur, hoonete arhitektuur, teedevõrgustik ja maastikulised väikevormid“ ning „Uute objektide ja maakasutuse kavandamisel tuleb tagada sobivus olemasoleva maastikuga ning et ei rikutaks pöördumatult neid väärtusi, mille pärast maastik välja valiti. Maavaravaru kaevandamise soovi korral väärtusliku maastiku alal tuleb lähtuda ptk-is 3.8.9 tingimustest.“ Seletuskirja peatükis 3.8.9. *Mäetööstuse maa-ala* on ühe tingimusena toodud, et maardlate kasutuselevõtul maavara väljamiseks tuleb võimalusel vältida alasid, mis asuvad väärtuslikel põllumajandusmaadel, väärtuslikel maastikel ja rohevõrgustikus. Juhul, kui nimetatud aladel on kaevandamine majanduslikult otstarbekas, tuleb eelnevalt hinnata kavandatava tegevuse mõju väärtuslikele maastikukomponentidele ning võimalusel säilitada ala väärtused maksimaalselt. Maavaravaru kaevandamise lõppedes tuleb ala korrastada selliselt, et korrastatud ala sobituks väärtusliku piirkonnaga. Maa-amet nõustub eelpool kirjeldatuga.
5. Joonise *Väärtused ja piirangud* kohaselt jäävad maardlad väärtuslikele põllumajandusmaadele. Seletuskirja peatükis 4.15. *Väärtuslik põllumajandusmaa* on kirjeldatud, et väärtusliku põllumajandusmaa määramise ja kasutustingimuste seadmise üldine eesmärk on tagada nende säilimine võimalikult suures ulatuses ja kasutada neid sihipäraselt põllumajanduslikuks tegevuseks. Sama peatüki tingimuste all on märgitud (tsiteerin): „Laiaulatuslikul väärtuslikul põllumajandusmaal on oluline säilitada põldude läheduses olev looduslik taimkate, samuti üksikud puud ja puude grupid põldudel, hekid, metsaribad. Sellised loodusliku taimestikuga kaetud alad võimaldavad suurendada põllumajanduspiirkondade bioloogilist mitmekesisust ja moodustavad kohaliku tasandi rohevõrgustiku“ ning „Maardlate kasutuselevõtul vältida võimalusel alasid, mis asuvad väärtuslikel põllumajandusmaadel. Juhul, kui nimetatud aladel on kaevandamine majanduslikult otstarbekas, tuleb kaevandamisloa taotluse raames anda hinnang väärtusliku põllumajandusmaa hävinemise olulisusele, hinnata kaasnevaid mõjusid ning maakasutuse muudatust põhjendada“ ja „Väärtusliku põllumajandusmaa võimalikult suures ulatuses säilitamise vajadusega tuleb arvestada kaevandamisloale tingimuste seadmisel, korrastamistingimuste andmisel ja nende alusel korrastamisprojekti koostamisel. Vajadusel tuleb lisada kaevandamisloale tingimused leevendavate meetmete rakendamiseks.“ Maa-amet nõustub eelpool kirjeldatuga.
6. KSH aruande eelnõu peatükis 7.7. *Mõju maavaradele ja maardlatele* on märgitud, et Setomaa vallas on arvele võetud kohaliku tähtsusega lubjakivi-, dolokivi-, järvemuda-, liiva-, turba- ja savimaardlad. Täpsustame, et 01.01.2017 kehtima hakanud MaaPS alusel ei jaotata maardlaid enam kohaliku ja üleriigilise tähtsusega maardlateks. Lisaks on samas peatükis märgitud, et kokku kaevandatakse neljal mäeeraldisel dolokivi, liiva või ravimuda (Marinova dolokivikarjäär, Marinova II dolokivikarjäär, Ulitina liivakarjäär, Värska ravimudakarjäär) ning viidatud on Maa-ameti maardlate kaardirakenduse seisule

10.08.2020. Täpsustame, et Värskas ravimudakarjääri maavara kaevandamise luba aegus 29.12.2019, kuid menetluses on loa pikendamise taotlus. Lisa *Lisa 2. Ülevaade vallast* peatükis 13. *Maardlad ja mäeeraldised* puudub Setomaa vallas esinevate maavarade nimekirjast lubjakivi. Palume KSH aruannet ja lisa *Lisa 2. Ülevaade vallast* täpsustada.

Maa-amet nõustub 17.11.2020 kirjaga nr 7-5/2463 edastatud Setomaa valla üldplaneeringu lahendusega tingimusel, et täpsustatakse planeeringu materjale vastavalt eelpool toodud märkustele, kuna vastasel juhul on planeering vastuolus MaaPS § 14 lõikega 2. Palume hoida Maa-ametit kursis planeeringu edasise menetlemisega. Palume esitada üldplaneering enne selle vastuvõtmist kooskõlastamiseks Maa-ametile.

Reformimata riigimaade ja Keskkonnaministeeriumi valitsemisel olevate maaüksuste, mille volitatud asutus on Maa-amet, osas annab üldplaneeringule seisukoha Keskkonnaministeerium.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Tambet Tiits
peadirektor

Teadmiseks: Keskkonnaministeerium - keskkonnaministeerium@envir.ee

Mare Laan
665 0639 mare.laan@maaamet.ee

MAANTEEAMET

Setomaa Vallavalitsus
vald@setomaa.ee
Pikk 12
Värska alevik, Setomaa vald, 64001,
Võru maakond

Teie 28.10.2020 nr 7-5/2017

Meie 17.11.2020 nr 15-2/18/49802-8

Setomaa valla üldplaneeringust

Olete teavitanud meid 28.09.2020 kirjaga nr 7-5/2017 Setomaa valla üldplaneeringu eskiislahenduse (edaspidi *planeering*) ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande (edaspidi *KSH*) eelnõu avalikust väljapanekust. Setomaa valla üldplaneering ja keskkonnamõju strateegiline hindamine algatati Setomaa Vallavolikogu 27.09.2018 otsusega nr 41.

Oleme edastanud oma ettepanekud Setomaa valla üldplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande koostamiseks 06.02.2019 kirjaga nr 15-2/18/49802-4 (edaspidi *ettepanekud*).

Setomaa valla üldplaneeringu eskiislahenduse on koostanud Skepast&Puhkim OÜ, töö nr 2019-0057, versioon 06.10.2020; Setomaa valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande eelnõu on koostanud Skepast&Puhkim OÜ, töö nr 2019-0057, versioon oktoober 2020.

Oleme läbi vaadanud planeeringu materjalid ning edastame järgmised märkused.

Setomaa valla üldplaneeringu keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande eelnõu

1. Palume käsitleda üleujutusosalade mõju riigiteedele, vajadusel täpsustada aruande vastavaid peatükke - 7.18. *Üleujutusosalad* ning 9.1.20. *Meetmed üleujutustega arvestamiseks*. Kui üleujutusosaladel puudub mõju riigiteedele, palume seda kajastada ka aruande eelnõus.
2. Pt 7.7. *Mõju maavaradele ja maardlatele* ei ole käsitletud mineraalvett, mis on samuti maavara.
3. Aruande eelnõus puuduvad ettepanekud järvemuda (ravimuda) ning mineraalvee kaitsmiseks.
4. Aruande eelnõu pt 7.15.2. *Sadamad ja lautrikohad* on kirjas, et *Konkreetseid asukohti uute (väike)sadamate, lautrikohtade ja silpide jaoks ÜP-ga planeeritud ei ole*. Samas üldplaneeringu joonisel nr 3 *Tehniline taristu* on joonise leppemärkide loetelus leppemärk *perspektiivne väikesadam* ning planeeringu kaardil on kajastatud vähemalt üks perspektiivne väikesadam Beresje külas.

Setomaa valla üldplaneeringu eelnõu

1. Planeeringu joonistel *Miljööväärtuslikud alad* võiks iga joonise all leppemärkide loetelus välja tuua vaid konkreetselt sellel joonisel kasutatud leppemärgid, vastasel juhul tekib joonise vaatamisel küsimus: kui leppemärkide loetelus on välja toodud tingmärk (nt kohustuslik ehitusjoon), aga seda joonisel ei ole, siis kas seda ei peagi seal olema või on joonis poolik / kaardil on unustatud kujutada vastava leppemärgiga elementi.
2. Planeeringu joonistel *Miljööväärtuslikud alad* võiks üle vaadata erinevate leppemärkide kasutuse – nt *riigitee* ja *ilusa vaatega teelõik* leppemärgid võiks jooniste loetavuse huvides olla kujutatud üksteise kõrval, mitte üksteise peal; samuti esineb jooniseid, kus nimetatud leppemärgid vahelduva eduga kas kattuvad või kulgevad suvaliselt ühel või teisel pool teed.
3. Planeeringu joonistel *Miljööväärtuslikud alad* on leppemärkide loetelus leppemärk *ilus vaatekoridor* kujutatud liiga suure mõõtkavaga - legendi ja kaardi võrdluses ei ole see hästi loetav.
4. Planeeringu joonisel nr 3 *Tehniline taristu* on joonisel ilmselt kujutatud riigitee teekaitsevöönd – must kriipsjoon riigitee mõlemas servas? Joonise leppemärkide loetelust puudub vastava leppemärgi selgitus. Samuti ei ole antud joonisel riigitee ning selle kaitsevööndi leppemärgid üksteisest piisavalt hästi eristatavad, st tumehall riigitee tingmärk ning sellega paralleelselt kulgevad teekaitsevööndi tingmärgid kipuvad kohati kokku sulanduma. Kohtades, kus riigitee kulgeb paralleelselt jõega, on jõe tingmärk riigitee tingmärgi kohal / liialt lähedal, ning jääb mulje, et teekaitsevöönd on jõel, mitte riigiteel. Võimalusel palun korrigeerida joonise tingmärkide kasutust.
5. Vastavalt EhS § 71 lg 1 on avalikult kasutatava tee kaitsevöönd teed ümbritsev maa-ala, mis tagab tee kaitse, teehoiu korraldamise, liiklusohutuse ning vähendab teelt lähtuvaid keskkonnakahjulikke ja inimestele ohtlikke mõjusid.

Setomaa valla üldplaneeringu koostamise ettepanekute raames riigiteede teekaitsevööndite suurendamise osas (vt ettepanekud p 2.2.1.-2.2.3.) tegime vastavad ettepanekud riigitee lõikudes, kus meie hinnangul piirkonna edasine areng võib mõjutada olulisel määral riigitee kasutamist (liiklussageduse tõus) ning liikluskorraldust (uued ristumiskohad). Teelõikude valikul hindasime lisaks olemasolevat olukorda võttes aluseks väljakujunenud hoonestusjoone, lubatud sõidukiiruse ning realselt maastikul olemasolevad orientiirid (nt ristmik, kiiruspiiranguala algus/lõpp, asula piir), mille alusel on teekaitsevööndite ulatust kaardil ja/või maastikul võimalik hõlpsalt jälgida.

Riigitee kaitsevööndis on keelatud EhS § 70 lg 2 ja § 72 lg 1 nimetatud tegevused, sh on keelatud ehitada ehitusloakohustuslikku teist ehitist. Riigitee kaitsevööndis kehtivatest piirangutest võib kõrvale kalduda meie nõusolekul vastavalt EhS § 70 lg 3. Oma igapäevases menetluspraktikas ei käsitle me riigitee kaitsevööndit vaikumisi ehituskeelualana, vaid näeme oma rolli eelkõige kohaliku omavalitsuse partnerina, kellele pakkuda pädevat tuge ruumiliste otsuste tegemisel.

Selgitame, millistel kaalutlustel tegime oma ettepanekute p 2.2.1.-2.2.3 järgnevad ettepanekud riigiteede kaitsevööndite suurendamiseks:

- 5.1. Oma ettepanekute p 2.2.1. küsisime riigitee kaitsevööndi suurendamist 30 m mõlemal pool riigitee äärmise sõiduraja servast riigitee nr 18179 Väraska sanatooriumi tee km 0,15-1,05 (Kalda tn ja P. Haavaoksa tn ristmikust asula piirini). Antud lõigus puudub tee ääres väljakujunenud hoonestusjoon, riigitee katte laius on 5 m (NB: kitsas tee!), alevikust väljasõidul puudub kiiruspiirang (on lubatud sõita 90 km/h) ning alevisse sisenemisel kehtib osaliselt kiiruspiirang 70 km/h ning osaliselt kiiruspiirang puudub. Kavandatava planeeringu alusel on teega külgneva ala maa juhtotstarbeks puhke- ja looduslik maa-ala, mille servas kulgeb ka jalg- ja jalgrattatee (edaspidi *JJT*). Riigiteega

piirneb kinnistuid, millele puudub juurdepääs. Võib eeldada, et tulevikus suureneb antud asukohas riigiteel liiklussagedus (kinnistute hoonestamine) ning osutub vajalikuks liikluskorralduse muutmine (uued ristumiskohad / juurdepääsud kinnistutele).

Teekaitsevööndi suurendamise kaudu soovime olla kaasatud piirkonna ruumilise arengu korraldamisse.

- 5.2. Oma ettepanekute p 2.2.2. küsisime riigitee kaitsevööndi suurendamist 30 m mõlemal pool riigitee äärmise sõiduraja servast riigitee nr 18197 Värskas – Podmotsa km 0,6-2,24 (P. Haavaoksa tn ristmikust asula piirini). Antud lõigus puudub tee ääres väljakujunenud hoonestusjoon, riigitee katte laius on 7 m, alevikust väljasõidul puudub kiiruspiirang (on lubatud sõita 90 km/h) ning alevisse sisenemisel puudub valdavas osas kiiruspiirang ning osaliselt kehtib kiiruspiirang 70 km/h. Kavandatava planeerigu alusel on teega külgneva ala maa juhtotstarbeks puhke- ja looduslik maa-ala. Riigiteega piirneb kinnistuid, millele puudub juurdepääs. Võib eeldada, et tulevikus suureneb antud asukohas riigiteel liiklussagedus (kinnistute hoonestamine) ning osutub vajalikuks liikluskorralduse muutmine (uued ristumiskohad / juurdepääsud kinnistutele).

Teekaitsevööndi suurendamise kaudu soovime olla kaasatud piirkonna ruumilise arengu korraldamisse.

- 5.3. Oma ettepanekute p 2.2.3. küsisime riigitee kaitsevööndi suurendamist 30 m mõlemal pool riigitee äärmise sõiduraja servast riigitee nr 18178 Värskas – Ulitina km 0,5-2,58 (Kooli tn ristmikust asula piirini). Antud lõigus puudub tee ääres väljakujunenud hoonestusjoon, riigitee katte laius on 6 m (NB: kitsas tee!), kehtib kiiruspiirang 50 km/h, kuid teed ümbritsev keskkond ei toeta kiiruspiirangut. Kavandatava planeerigu alusel on teega külgneva ala maa juhtotstarbeks ühiskondlike hoonete maa; äri, tootmise ja elamu maa-ala; osaliselt kulgeb riigitee servas JJT. Riigiteega piirneb kinnistuid, millele puudub juurdepääs. Võib eeldada, et tulevikus suureneb antud asukohas riigiteel liiklussagedus (kinnistute hoonestamine) ning osutub vajalikuks liikluskorralduse muutmine (uued ristumiskohad / juurdepääsud kinnistutele).

Teekaitsevööndi suurendamise kaudu soovime olla kaasatud piirkonna ruumilise arengu korraldamisse.

6. Palun täpsustada planeeringu seletuskirjas p 5.1.2. „Sõiduteed“ lauset *Sademevee lahenduse kavandamisel tuleb arvestada, et üldjuhul ei juhita neid riigiteede kraavidesse. Erisused on võimalikud koostööna Maanteeametiga.* järgmiselt:
Sademevee kogumise ning ärajuhtimise kavandamisel tuleb arvestada, et sademevett ei ole lubatud juhtida riigitee alusele maaüksusele ega riigitee kraavidesse. Erisused on võimalikud vaid koostöös Maanteeametiga.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Marek Lind

juhtivspetsialist

taristu teenuste osakond

Tuuli Tsahkna

58073001 Tuuli.Tsahkna@mnt.ee

Setomaa Vallavalitsus
vald@setomaa.ee

Teie 28.09.2020 nr 7-5/2017
Meie 12.11.2020 nr 1.1-7/2307-1

Ettepanekud Setomaa valla üldplaneeringu eskiislahenduse ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõudele

Muinsuskaitseamet (MKA) on tutvunud Setomaa valla üldplaneeringu (ÜP) eskiislahenduse ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande eelnõudega. MKA hindab, et eelnõus on esile toodud Setomaa valla rikkalik pärand.

MKA seisukoht Setomaa valla ÜP ja KSH algatamisele on saadetud 23.11.2018, kiri nr 1.1-7/2376-1, oluliseim oli:

Valdade üldplaneeringute koostamisel tuleb lähtuda riikliku kaitse all olevatest kultuurimälestistest ja nende kaitsevöönditest.

Kultuuripärand käsitlemisel tuleb lähtuda Rahandusministeeriumi koostatud juhiseist.

Tähelepanu juhtimine analüüsivast vajavatele teemadele ja vajadusele hinnata planeeringu elluviimisega kaasneva võimade mõjusid: erinevate ajaperioodide kultuuripärandi kihistused ja nende väärtus, arheoloogiliselt väärtuslikud alad, olemasolevad ja potentsiaalsed miljööväärtuslikud alad, ajalooliselt väärtuslikud objektid, maastikupilt, väärtuslike maastike piiride täpsustamine, kultuurilise eripära säilimine

2018. aastal saadetud kirjale viitas MKA 2019. aasta jaanuaris vastuses Teie ettepanekute küsimisele ÜP lähteseisukohtade ja KSH väljatöötamise kavatsuse kohta.

Peale 1.05.2019 kehtima hakanud muinsuskaitseadust (MuKS) on juhised muutunud, kuid põhimõtted on üldjoontes jäänud samaks.

19.12.2019 koostatud Setomaa valla ÜP lähteseisukohtade ptk-s 2. „Üldplaneeringuga lahendatavad ülesanded“ on üheks ülesandeks:

Kohaliku tähtsusega kultuuripärandi säilitamise meetmete, sealhulgas selle üldiste kasutustingimuste määramine;

Mälestuskivide, asulakohtade, maa-aluste kalmistute, kalmete, Saatse ja Värskas õigeusu kirikute säilitamise meetmete ja üldiste kasutustingimuste määramine.

Olles tutvunud avalikul väljapanekul oleva Setomaa valla üldplaneeringu eskiislahenduse ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruandega, on MKA järeldusel, et varasemalt saadetud ettepanekutest hoolimata pole ÜP eskiislahenduses ja KSH hindamise aruandes mälestisi ja kultuuripärandit laiemalt ning piisavas mahus käsitletud. Vajalik on eraldi „Muinsuskaitse“ peatüki lisamine, kuhu MKA juhendist lähtuvad analüüsid ja väljundid koondatakse.

1. Ettepanekud ÜP eskiislahendusele

ÜP seletuskirja peatükis 4 (Väärtuslikud alad ja piirangud) välja toodud üldisi tingimusi kultuuripärandile tuleb täiendada. Peatükis 4.1. (Kultuurimälestis) välja toodud napolisõnaline viide mälestiste kaitset reguleerivatele seadustele ja kultuurimälestiste registrile ei ole MKA hinnangul piisav. Lisaks korrigeerida alapeatüki nime, õigesti on „Kultuurimälestised“.

Mälestised näitavad piirkonna kultuurimaastiku ajalist mitmekihilisust, mistõttu tuleb planeerimisel lähtuda mälestisi säästvast põhimõttest ning arvestada nende kui avaliku väärtusega (MuKS § 3 lg 7).

MKA juhendis https://www.muinsuskaitseamet.ee/sites/default/files/content-editors/Arhitektuur/uldplaneeringu_koostamise_juhend_muinsuskaitseamet_03.02.20.pdf

on suuniseid ja ettepanekud, kuidas planeerimisel kultuuripärandit käsitleda ning selle erinevate osadega ruumi kasutamisel ja kujundamisel arvestada.

Muuhulgas on juhendis (Lisa 1, lk 14) kirjas soovitus käsitleda kultuurimälestisi tabeli vormis või nimekirjana, kus oleks märgitud mälestise seisund, kasutusfunktsioon, leevendused, kavandataavad tegevused, kusjuures mälestisi võib ka liigiti grupeerida. Sellise analüüsi abil on võimalik hinnata planeeringuga kavandataivate maakasutuse sihtotstarvete võimalikku mõju pärandile ning näha ette leevendavad meetmed negatiivse mõju ära hoidmiseks. Tabeli koostamisel on vajalik teha koostööd MKA maakonnanõunikega.

Mälestistel ja nende kaitsevööndites majandamisel tuleb paratamatult lähtuda muinsuskaitseseadusest, kuid tabel (kuhu on kantud tegevused ja leevendusmeetmed) on abivahend, mida järgides saab paremini planeerida tegevusi, nii et mälestiste säilimine maastiku ajalise mitmekihilisuse näitajana ning arheoloogiamälestiste puhul arheoloogilise kultuurikihi teabemahukus ajalooallikana on kõige paremini tagatud.

Arheoloogiamälestiste puhul on lisaks riigi kaitse all olevatele arheoloogiamälestistele maastikul palju juba avastatud või eeldatavat arheoloogiapärandit, mis pole riikliku kaitse all, kuid mida tuleb samuti ruumilisel planeerimisel silmas pidada, et kultuurmaastiku ajalise mitmekihilisuse säilimine oleks tagatud ka edaspidi. ÜP seletuskirjas (lk 23) on toodud välja alad, kus arheoloogiamälestiste kontsentratsioon on tihe ning seetõttu on ka arheoloogiliste leidude ilmsikstulemise tõenäosus suurem. Nende aladega arvestamine on vajalik, kuid selliseid alasid võib välja tuua veelgi (näiteks Miikse küla, põhjendus viidatud allpool)

Lisaks kaitse all olevatele mälestistele on Setomaa vallas kultuurimälestiste registris arvel 36 muistist (suurem osa nendest on asulakohad). Teada on teateid 258 erinevast arheoloogiaobjektist, mis pole kaitse alla jõudnud. On teada konkreetsetele objektidele pärimuslikke teateid võimalikest muististest, mida pole jõutud maastikul kontrollida, looduslikke pühapaiku ning hobitsijate poolt avastatud uusi võimalikke muistiseid.

Mitte kaitse all olevad looduslikud pühapaigad edastab MKA eraldi kirjaga.

ÜP koostamise käigus tuleb teadaolevate ja võimalike arheoloogiliselt väärtuslike alade määratlemiseks analüüsida arhiiviandmeid, leiuteateid ja muid ajalooallikaid (kohanimed, ajaloolised kaardid, geoloogiline andmestik jms). Analüüsi eesmärk on märgilistele muististele säilimistingimuste määratlemine ja alade piiritlemine, kus kaevetööde eel (ehitamine, kaevandamine jms) tuleb läbi viia arheoloogilised uuringud maastikul. Arvestades asjaolu, et arheoloogiapärandi paiknemist sellisel moel on analüüsitud vaid üksikutes ÜP-des, siis annab Muinsuskaitseamet sel korral Setomaa valla ÜP jaoks esmase sisendi ise. Selles osas palun võtta ühendust MKA arheoloogianõunikuga.

Ajaliselt ei ole MKA-l võimalik arheoloogiapärandi prognoosi lähikuude jooksul koostada. Kuna prognoos võib valmida pärast ÜP Rahandusministeeriumile heakskiitmiseks esitamist, siis palume planeeringusse lisada järgmised viited, mis tagavad arheoloogiapärandiga arvestamise:

Tuginedes arheoloogiapärandi analüüsile ja lähtudes asjaolust, et arheoloogide, hobitsijate ja koduloohuviliste inimeste tegevus toob igal aastal uut infot arheoloogiliste paikade kohta juurde, tuleb:

1) *KMH kohustusega tegevuste kavandamisel (ka juhul kui KMH nõudest loobutakse) alati eelnevalt Muinsuskaitseametiga kooskõlastada arheoloogilise uuringu läbiviimise vajadus (MuKSi § 31 lg 3);*

2) *prognoositud tõenäolistel arheoloogiapärandirikastel aladel küsida eelnevalt Muinsuskaitseameti seisukohta arheoloogilise uuringu läbiviimise vajaduse kohta kõigil juhtudel, kus üldplaneering näeb ette detailplaneeringu koostamist.*

MKA tuleb kaasata mh kaevandusloa menetlusse ka sellisel juhul, kui ala vahetus läheduses on palju kultuurimälestisi, mille säilimist tegevus võib mõjutada. Näiteks Miikse külas rajatakse liivakarjäär vahetult mälestiste rohke ala kõrvale, mis mõjutab mälestiste väljakujunenud keskkonna säilimist. Samuti võib mõnel puhul kaevandamine kaasa tuua veerežiimi muutused, mis võivad kahjustada veesidusaid mälestisi (nt ohvriallikad). Seetõttu tuleb mälestiste läheduses kavandatavate suuri maastikku muutvate projektide puhul MKA-d teavitada.

ÜP kaartidel „Piirkondlikud ehitustingimused“ ja „Maakasutus“ pole kujutatud kultuurimälestisi ja pärandkultuuri objekte. Lisada need kihid.

2. Ettepanekud KSH aruandele

KSH aruandes mõju kultuuripärandile päris pikalt kirjeldatud. Lk 17 tuleb arheoloogia osa täiendada samaga, mis ÜP puhul välja toodud:

Lisaks kaitse all olevatele mälestistele on Setomaa vallas kultuurimälestiste registris arvel 36 muistist (suurem osa nendest on asulakohad). Teada on teateid 258 erinevast arheoloogiaobjektist, mis pole kaitse alla jõudnud. On teada konkreetsetele objektidele pärimuslikke teateid võimalikest muististest, mida pole jõutud maastikul kontrollida, looduslikke pühapaiku ning hobitsijate poolt avastatud uusi võimalikke muistiseid. Mitte kaitse all olevad looduslikud pühapaigad edastab MKA eraldi kirjaga.

Arheoloogiliselt väärtuslike alade määratlemiseks analüüs on MKA poolt koostamisel. Analüüsi eesmärk on märgilistele muististele säilimistingimuste määratlemine ja alade piiritlemine, kus kaevetööde eel (ehitamine, kaevandamine jms) tuleb läbi viia arheoloogilised uuringud maastikul. Ajaliselt ei ole MKA-l võimalik arheoloogiapärandi prognoosi lähikuude jooksul koostada. Kuna prognoos võib valmida pärast ÜP Rahandusministeeriumile heakskiitmiseks esitamist, siis palume planeeringusse sisse järgmised viited, mis tagavad arheoloogiapärandi prognoosi tulemustega arvestamise:

Tuginedes arheoloogiapärandi analüüsile ja lähtudes asjaolust, et arheoloogide, hobitsijate ja koduloohuviliste inimeste tegevus toob igal aastal uut infot arheoloogiliste paikade kohta juurde, tuleb:

1) *KMH kohustusega tegevuste kavandamisel (ka juhul kui KMH nõudest loobutakse) alati eelnevalt Muinsuskaitseametiga kooskõlastada arheoloogilise uuringu läbiviimise vajadus (MuKSi § 31 lg 3);*

2) *prognoositud tõenäolistel arheoloogiapärandirikastel aladel küsida eelnevalt Muinsuskaitseameti seisukohta arheoloogilise uuringu läbiviimise vajaduse kohta kõigil juhtudel, kus üldplaneering näeb ette detailplaneeringu koostamist*

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Tiina Pettai

Võrumaa nõunik

Tel 5306 8625

tiina.pettai@muinsuskaitseamet.ee

Setomaa Vallavalitsus
Pikk tn 12
Värskas alevik, Setomaa vald
Võru maakond
vald@setomaa.ee

Teie 28.09.2020 nr 7-5/2017

Meie kuupäev digiallkirjas nr 21-1/3193-1

Setomaa valla üldplaneeringu eskiislahenduse ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande eelnõule arvamuse avaldamine

AS Eesti Raudtee on tutvunud avalikule väljapanekule esitatud Setomaa valla üldplaneeringu eskiislahenduse ja KSH aruande eelnõuga ning esitame alljärgnevad märkused ja ettepanekud:

1. Lindora-Kolodavitsa-Koidula matka- ja terviserada ristub raudteega mittelubatud asukohas. Juhime tähelepanu, et üldplaneeringu joonisel „Tehniline taristu“ (edaspidi joonis) on näidatud matka- ja terviseraja ristumine raudteega asukohas, kus puudub nõuetekohane raudteeületuskoht ja raudtee ületamine ei ole seal lubatud. Mitte kavandada kõnesolevas asukohas matka- ja terviseraja ristumist raudteega.
2. Koidula jaamahoone parkimisplatsist kuni Karisilla-Petseri teeni on joonisel näidatud perspektiivne jalg- ja jalgrattatee, mis osaliselt paikneb ka raudteemaa maaüksustel. Juhime tähelepanu, et kõnesolevas koridoris asuvad kohati raudtee ja maantee rajatised vahetult kõrvuti ning nende vahele jääv ruum ei ole piisav uue kõnnitee rajamiseks. Lisaks paiknevad seal olemasolevad tehnovõrgud ja -rajatised. Palume lisada seletuskirja, et planeeritud jalg- ja jalgrattatee täpne asukoht tuleb määrata tulevikus täpsema planeeringu ja/või projektiga vastavalt AS Eesti Raudtee poolt väljastatud tehnilistele tingimustele ning valdkonnaga seotud normides, standardites ja regulatsioonides sätestatud nõuetele.
3. Jooniselt puudub olemasolev avalik raudteeülesõidukoht 18243 Niitsiku – Võmmorski tee ja raudtee ristumisel.
4. Jooniselt puudub Valga-Petseri 600,2-601,4 km (93401:007:0448) katastriüksusel asuv olemasolev kergliiklustee eritasandiline ristumiskoht raudteega (Valga-Petseri raudtee 600,559 kilomeetrit).
5. Jooniselt puudub Valga-Petseri 600,2-601,4 km (93401:007:0448) ja Koidula ühendustee (93401:007:0440) katastriüksustel asuv olemasolev kergliiklustee eritasandiline ristumiskoht raudteedega (vastavalt Valga-Petseri raudtee 601,112 kilomeetrit ning Tartu-Koidula raudtee 83,741 kilomeetrit).
6. Juhime tähelepanu, et joonisel näidatud ülesõidukohad Koidula jaamas (vastavalt Valga-Petseri 601,445 km ja 604,276 km) on tehnoloogilised ülesõidud ja need ei ole avalikus kasutuses. Teeme ettepaneku eemaldada need ülesõidukohad jooniselt.
7. KSH aruandes on märgitud, et Valga-Petseri raudteel reisirongiliiklust ei toimu. Käesoleval ajal toimub reisirongiliiklus Koidulast kuni Piusani.

8. Üleriigiline planeering Eesti 2030+ toob välja, et *regionaalne reisirongiühendus peab toimuma Valga-Koidula liinil, perspektiivselt sõidukiirusega 120 km/h, mis aitab oluliselt kaasa toimepiirkondade omavahelisele seostamisele (Võru-Antsla-Valga)*. Võru maakonnaplaneering 2030+ loeb reisirongiteveo taastamist Valga-Koidula suunal oluliseks prioriteediks ja toob välja, et *kuigi planeeringu koostamise hetkel reisirongiliiklust Valga-Koidula suunal ei toimu, on otstarbekas antud perspektiivse suunaga arvestada*. Arvestades eeltooduga teeme ettepaneku Valga-Koidula reisirongiliikluse taastamise perspektiiv kajastada ka üldplaneeringus.
9. Teeme ettepaneku lisada üldplaneeringu seletuskirja, et lähtuvalt Vabariigi Valitsuse otsusest elektrifitseerida raudtee taristu on AS Eesti Raudtee alustanud kontaktvõrgu projekteerimise ettevalmistustöödega ning ehitus on kavandatud aastatele 2023-2028. Ehitatakse välja kontaktvõrk ja nende teenindamiseks vajalikud autotrafopunktid, autotrafopunktide ja kontaktvõrgu vahelised toitekaablid, õhuliinid, mastid jms rajatised raudtee elektrifitseerimise otstarbeks. Seoses eeltooduga peab arvestama, et raudteemaale lisandub kitsendusi põhjustavaid tehnovõrke ja rajatisi ning võib selguda väljapool raudteemaad asuvate kinnistute koormamise vajadus kontaktvõrgu seadmete ja uute elektriliinide rajamiseks. Võimalik kinnistute koormamise vajadus nende rajatiste teenindamiseks selgub projekteerimise käigus.

Täname võimalusest esitada ettepanekuid ning palume üldplaneeringu lahendus esitada ASile Eesti Raudtee edasiseks koostööks. Juhime tähelepanu, et planeeringu koostamise käigus võib selguda täiendavate tingimuste esitamise vajadus.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Riho Vjatkin
Ehitusteenistuse juht

Argo Kangur, 615 8514, argo.kangur@evr.ee

Ettepanekud ja arvamused Setomaa valla üldplaneeringu eskiislahenduse ja keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande eelnõule

1. Tulenevalt Setomaa valla üldplaneeringu eelnõu eskiislahenduse ja KSH dokumentides kirjeldatud väärtusliku põllumajandusmaa piirangutest riivab väärtusliku põllumajandusmaa kavandamine kinnistutele (Koplimäe (46002:003:0170), Pauli (46002:003:1820) ja Kopliveere (46002:003:0245)) ebaproportsionaalselt omaniku ettevõtlusvabadust ja eraomandi puutumatust. Selliselt kirjeldatuna ei jäta piirangud eeltoodud kinnistute omanikule ruumi muuks maatulundusmaa kasutuseks, kui ainult põllumajanduslik. Kuid on ka muid keskkonnasäästlikke ja -sobilikke ettevõtluse või maakasutuse viise, mis võivad sobida kokku omaniku ja valla huvidega. Piirangute korrigeerimisel ja/või kasutusala paremal planeerimisel võib kinnistute omaniku ja kohaliku omavalitsuse huvide vahel saavutada tasakaalu. Ettepanek: sellise kasutusala (väärtusliku põllumaana) või piirangutega planeeringut mitte kehtestada, täpsustada ning leida sobivamad planeeringu lahendused koostöös omanikuga.

2. Meremäe-Vinski asulate vahel tuleks perspektiivse jalg- ja jalgrattatee planeerimisel ja selle ehitamisel vältida praegu planeeringu eelnõus märgitud tee otstarbeks (eriti kui see on juhtumisi eraldi teetammile kavandatuna mõeldud) ettevõtluses või põllumajanduses kasutusel oleva (mõeldud on selle majandusharu erivaldkondi laiemalt) ja majandatava väärtusliku maa olulisel määral vähendamist ja kasutamist. Sellise teelõigu rajamine oleks vastuolus kinnisasja planeeritud maakasutusega, seetõttu ei nõustu selle kavandamisega ja ehitamisega praegustele Koplimäe ja Pauli kinnistutele Väiko-Serga külas.

3. KSH-s ja üldplaneeringus oleks mõistlik pöörata rohkem tähelepanu põhjaveele ja selle varustuskindluse tagamisele kõigis valla paikkondades, praegu tundub olevat see ebapiisav. Hoolikam ja põhjalikum keskkonnamõju hindamine on asjakohane. Seda eriti juhul kui lisaks looduskeskkonnast endast tulenevatele mõjudele esinevad täiendavad inimtekkelised kumulatiivsed mõjud (nt dolokivi kaevandamine), mida paikkondlikud haprad looduslikud olud ei pruugi suuta täiendavalt kanda. Vältida tuleks kindlasti pöördumatuid kahjustusi (võivad avalduda hiljem, pikema ajaperioodi järel), eriti veehaardele ja vee kättesaadavusele (nt varustuskindlus, veetasemete langus, kvaliteet). Kindlasti on mõistlik kasutada näiteks enne täiendavate dolokivi maardla(te) kasutusele võttu, kaevanduslubade väljastamist ja karjääride sulgemist võimalust keskkonnamõjude hindamiseks, kasutades ka uuemaid ja efektiivsemaid analüüsimeetodeid, et mitte teha otsuseid võimaliku ebapiisava või vananenud info põhjal.

Soovin, et edaspidi ja ka enne planeeringu kehtestamist kooskõlastatakse minuga eelnevalt igasugused planeeringud, kavandid ja kitsendused minule kuuluvate kinnistute osas/suhtes.

Avaldaja soovib olla kaasatud üldplaneeringu menetlusse.

Palun planeeringut praegusel kujul mitte kehtestada.

Lugupidamisega
Heili Anniste
heili.anniste@mail.ee